

Virtuos Rak se poprvé setkal s bratrem. Odtrhla je už válka

PRAHA, KYJEV Druhá světová válka zamávala s životem českého kytarového virtuosa Štěpána Raka (65) natolik, že se s rodinou znovu setkal až po pětadesáti letech od jejího ukončení. Stalo se to na Ukrajině.

„S bráchou Volodymirem Slivkou jsme si padli v Kyjevě do náruče a dlouho nebyli schopni slova, protože jsme brečeli jako malí,“ líčí setkání profesor Rak.

Jeho maminka Vasilina Slivková, zdravotní sestra 1. čs. armádního sboru v SSSR, ho porodila krátce po osvobození Československa. Malý Štěpán však onemocněl a byl v nemocnici, zatímco matka navštívila rodinu na Podkarpatské Rusi, která patřila až do roku 1939 Československu. Po válce tam byl hladomor a Vasilina Slivková rodině vezla dva kufry plné potravin. S tím, že se okamžitě vrátí.

„Nemohla předpokládat, že sovětský diktátor Stalin, který připojil Podkarpatskou Rus k Sovětskému svazu, mezitím uzavře na léta hranice,“ vysvětluje Rak.

A když Vasilina Slivková, vyznamenaná nejvyššími sovětskými válečnými řády, pro syna v roce 1949 konečně přijela, byl už čtyřletý Štěpán adoptován manželi Rakovými – Josefem a Marií. „Matně si vybavuji jakousi zoufalou ženu, která celé dny klečela u našeho domu, zatímco mě maminka Raková zaháněla dovnitř,“ vzpomíná Rak.

Jeho vlastní matka se po týdnu proseb vrátila na Ukrajinu, zatímco ta adoptivní ke Štěpánovi ještě více přilnula. Zřejmě i tato jen těžko představitelná tragédie ovlivnila Raka už v mládí natolik, že pracovní diář mezinárodně uznávaného hudebníka plní charitativní koncerty. Jeden z nich odehrál několik týdnů po krveproliti v Beslanu, kdy teroristé zaútočili na tamní základní školu.

„Koncertoval jsem přes ulici v hu-

dební škole a díval se na trosky tělocvičny, do níž ozbrojenci nahnali děti. Byl to můj nejtežší koncert v životě – sotva jsem ho dohrál. Ale vděk přeživších žáků a jejich rodičů byl bezbřehý,“ říká profesor, na němž je stále patrné dojetí.

Soucit s lidským utrpením ovlivňuje jeho tvorbu víc než cokoliv jiného. Jeho maminka bojovala na Dukle s nacisty a už ho nosila pod srdcem. „Tohle přece musí život ještě nenarozeného člověka ovlivnit,“ domnívá se Rak.

Pokrevní rodinu začal na přání adoptivní matky hledat až po její smrti. A bylo to pro něj natolik těžké, že se k návštěvě bratra odhodlal

až nedávno. „K poslednímu kroku mi dlouho chyběly síly,“ přiznává Rak. Věděl, že se s bratrem setká, ale nevěděl kdy a jak: koncert v Kyjevě skončil, ovace, gratulace a najednou před ním stojí prošedivělý chlapec a povídá: „Štopko, já jsem tvůj bratr Voloďa.“

„Kvůli tomu, že nás rozdělila válka, jsme nebyli jen my dva, ale všichni kolem,“ dodává Rak.

Scházelo možná málo a virtuos mohl být, tak jako jeho bratr, řidičem na Ukrajině. „Žádné kdyby ale není,“ brání se. A po chvíli přece jen říká: „Žiji šťastný život. Ten má ale i můj fantastický bratr Voloďa.“

Jan Gazdík

Vasilina Slivková, matka profesora Raka, jako zdravotnice 1. čs. armádního sboru v SSSR

Štěpán Rak (uprostřed) s bratrem Volodymirem Slivkou a jeho ženou Olgou.

2x Foto: Archiv Štěpána Raka

Osud Žiju šťastný život, říká kytarový virtuos Štěpán Rak, třebaže jeho osud poznamenala neskutečná dramata

Foto: Josef Vostárek, MF DNES